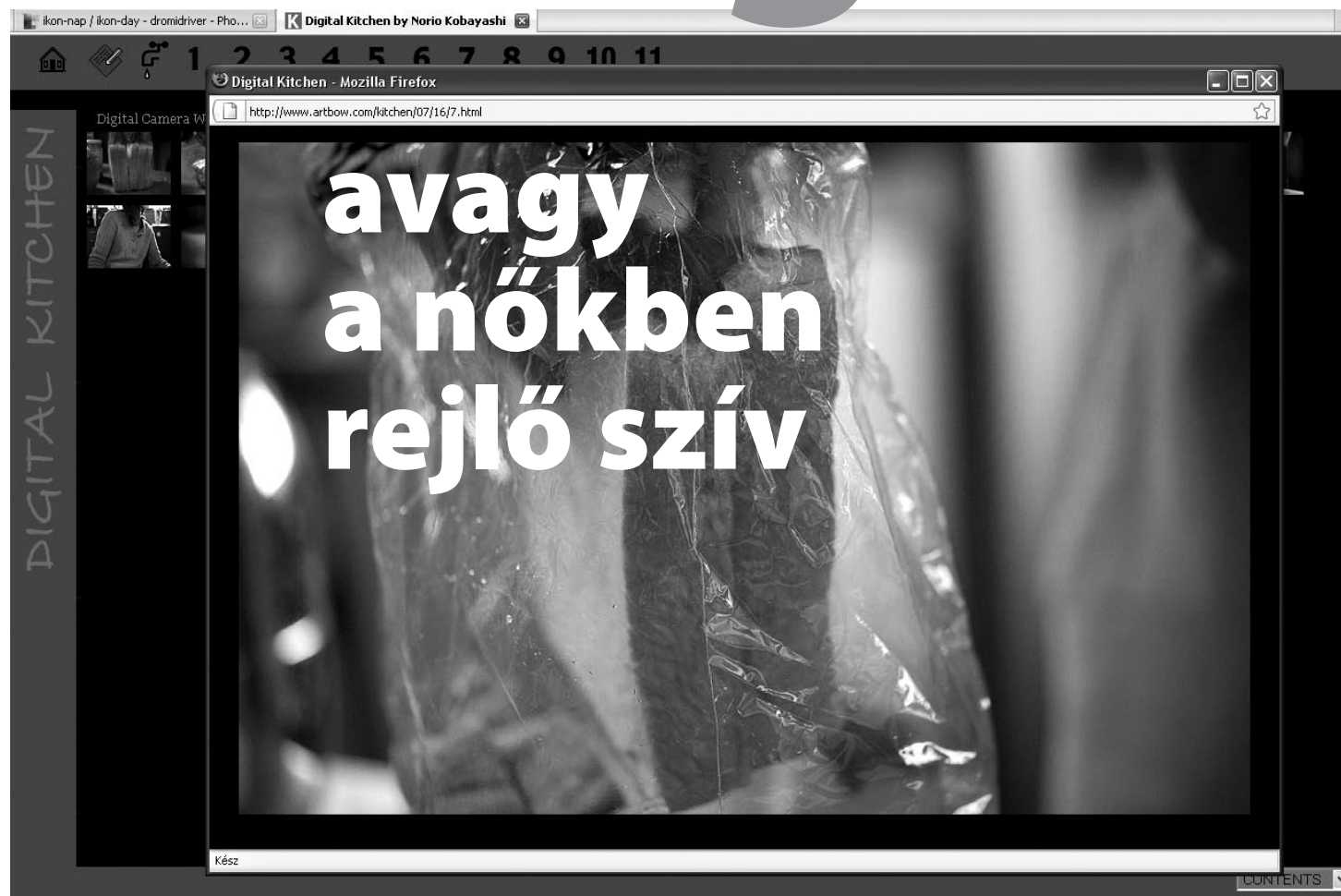

Ezer és 3

Kukorelly Endre

Részlet a Kalligram Kiadónál az Ünnepi Könyvhétre megjelenő regényből

*Ma in Ispagna son gia mille e tre.
Mille e tre.*
(Mozart – Lorenzo Da Ponte: *Don Giovanni*)

*Illetlen dolog idő előtt véleményt
alkotni.*
(Lev Tolsztoj: *Anna Karenina*)

*Némelyek azt mondják, a rétorikáról
szól. Mások szerint a lélekről szól.
Megint mások szerint a szerelemről.
Némelyek pedig azt állították, hogy
teológiai jellegű a mű. Megint mások,
hogy a jóról szól, ismét mások szerint
az ős-szép a témája.*
(Hermeiasz Phaidrosz-
kommentárjából)

28

Egyszer a császár zenemestere, Ling-lun álmában az égi fönixmadárpár hangjait hallotta, hat jin és hat jang hangot, és ezek közül választotta ki az alaphangot. A távolban folyó Hoang-ho zúgásának, és saját, minden szenvedélytől mentes beszédhangjának leginkább megfelelőt. Legszebben megfelelőt.

Például nem akkor érkezem haza, amikor gondolja. Ha egyáltalán gondolja, és nem én gondolom, hanem másfél órával korábban, délelőtt, mert hazamész, legalábbis eddig úgy tudad, ilyen komoly mértéket öltött nálad ez a dolog. Hogy férj vagy. Haza, ezen mit van mit fontolgatni, otthon felejtettél valamit, normális, hogy visszakanyarodsz érte. Hazaugrasz, beállítasz nagy vidáman, vagy nagy bosszúsán, otthon felejtetted a telefonodat.

A befizetendő számlákat. Véletlenül, de mi nem véletlen, ha úgy vesszük? Mindenesetre, egyáltalán nem volt tervbe véve, nem tervezgettél, mégis örülsz neki, hogy így alakult, meglepetés, milyen jó lesz, gondolod, pedig nem lesz jó. Az embernek van egy otthona, és hazamegy, nem?, gondolod.

Nem. Semmi ilyesmi. Semmit nem bízni a véletlenre, és inkább később menni, mint korán, mert attól végképp megzavarodik. Inkább akkor már soha ne menj. Ha korábban érkezel, megvárja, és akkor az csúnya.

Akkor feltűnően csúnya, annyira, hogy nem fogod elfelejteni. Legyen meglepetés, mégse lepjem meg, és hagyjuk azt, hogy otthon, meg nem otthon, meg haza, mert feleséged van, ő van otthon. Ő tart otthon, és ha mégis elmentél, ne csodálkozz, hogy nem vár. Vár, de ne menj. Nem megyek.

Véletlen. Nem akartam, véletlen volt. Megpillantom egy presszó teraszán, heves beszélgetésben a *legjobb* barátnőjével, tényleg elég jó kis barátnő, bámulom őket, ahogy szívószállal kevergetik az italukat, bámulom a vörösre lakkozott körmeit, és addig tétovázok, hogy odalépjek-e hozzájuk vagy ne, amíg észre nem vesz.

Akkor már muszáj odamennem, pedig látom az arcán, ha csak villanásnyira is, hogy bosszankodik. Nem tudom, azért, mert ott vagyok? Ennyire elege volna? A barátnője miatt, csak mert szégyell előtte, ha nem is engem, hanem hogy *nem létezik*, hogy pont arra járkáljak? De mi az, hogy csak? Nem mindegy, miért? Na igen, hát nem.

Mivel ez **verseny**, és talán tévedsz, rosszul látod, nem is *úgy* hunyorgott, de ha úgy láttad, akkor *úgy* hunyorgott. ((A)) **ül** egy másik nő mellett, a barátnője **mellett a tribünön**, én meg *akár-mennyire kellemetlen is*, de a férj vagyok. A férje vagyok, végtére is valaki azért, a férj igenis valaki, ne nézd le. Ez a háború.

Háború, ne szépítsük, és a nők kizárólag veszhetnek a háború-

ban. Először is, mert a *női oldal* érzi a **veszélyt**. Csak a veszélyt érzi, nem kábítja el az adrenalin. Vagyis inkább érzed a veszélyt, és ha nem jó az íze, az benned a női vonal. Mikor Hektór *elért a Szkaiaai-kapuzhoz meg a bükkhöz: / trójai asszonyok és lányok seregeltek elébe, / mind a fiáról kérte, fivére felől, rokonáról / s férje felől.* **’A sportnak szerintem igen nagy jelentősége van’,** mondja **Karenin**, **’de mi, mint mindig, csak a felszínt látjuk.’**

’Nem csak a felszínt’, válaszol egy bizonyos **Tverszkaja hercegnő. Karenin megjelent** a versenyen, mint néző, azt hiszi, hogy nem versenyez. Úgy tudja, pedig ő versenyez csak igazán, még ha nem is vele versenyeznek, mert ő a férj.

Eleve hátrány.

Rosszul is csinálja, de inkább nincs szerencséje, minthogy elügyetlenkedné. Az ilyen fickók nem képesek a harc, a háborúzás minden formájáról nem a legmegvetőbb módon beszélni, és véletlenül se vennének részt semmiben *közvetlenül*. Adminisztratíván, az más. De nők nem adminisztrálhatók. A férj nem játszik.

Nem focizik, a lábához guruló labdát nem pöccintené arrább. **Idétlen harc.** Nem menne ki meccsre, elvből, nem beszélve a gyakorlatról, és azért nem, amiért a felesége például, noha fogalma sincs, mi az a, hát, hümm, játék, amit *így* játszanak, és végképp nem érti, *miért* játsszák, *egyszer azért* kimenne *valakivel*. A hozzá tartozóval.

Szívesen az urával is, ha nem tartaná képtelenségnek, mégis azért inkább azzal a férfival, aki olyan lelkesen magyarázott neki, nem is a futballról, inkább egy esti mérkőzés fényeiről, a reflektorok által megvilágított tarkálló tömegtől, az újra meg újra fölerősödő és kifúló zúgásról-morgásról, amit a végletekig felizgatott férfi-test-tömkeleg kibocsát magából. Hogy miért izgulnak.

Ezt csöppet sem érti. A férje miért nem?, mitől ilyen bölcs szobor? Lehült, de mitől?

Kihült. Kemény. Nevetne is, mulatságos, a férfiak nevetségesek, ’ezek a férfiak!’, gondolja, és csodálkozik is, mert, jé, a lelke mélyén nem érzi nevetségesnek őket. Pedig nevetségesek.

Azt hiszem. Jó ide ez a szó. Jó, jó. Nem rossz. Nem mulatságos, fikarcnyit sem mulattató, hanem nevetséges. ((A)) **hall**ja az ura

hangját, mennyire **hamisan cseng** ez a hang, és hagyján, de én is hallom, milyen reménytelenül hamis, amit beszélék.

Amit itt összehordok, és ahogy. Mintha nem rólam volna szó. **Hazugság** mint **táplálék**.

És még azt írnám ide, hogy **illendőség**. Nem minden férj, és nem mindig kerül ilyen reménytelen hátrányba, nem feltétlenül vesztes, mert például *ő lett az*, ő az ura, nem más, *akkor*, kétség nem fér hozzá, győzött egy valószínűleg a győzelméig igazán éles harcban, függetlenül attól, hogy most milyen nyomorult a helyzete. Megalázó és kilátástalan. **A tizenhét embernek több mint a fele lebukott, összetörte magát.** A többi bukott, jó, de akkor mi a baj? **A verseny nem érdekelte**, írja **Karenin**ről Tolsztoj, pedig dehogynem, nincs más, ami jobban érdekelné. Erről jut eszembe, hogy te jó isten, mekkora egy férj vagyok!

29

Azért nem olyan reménytelen. És *végtére* nem is baj. Baj, mégis előfordulnak olyan szakaszok, amikor nem fáj, egész könnyű. Sőt, mintha megszabadult volna, már nem marcangolja szét a gyomrát, és az meglepően jó. Ahhoz képest, hogy szétmarcangolná. Elönti a nyugalom, ’ez az!’, bíztatja magát, ’na most!’ ’Ez az!’, mondom magam elé, ’meg kéne valamilyen módszerrel tartani’. Módszer, technológia.

Stratégia. Rendes férfi, férj vagy nem férj, eljár a haverokkal futballozni, volt egyetemista csoporttársaival, nem sokszor, heti egy alkalom, utána sörözés, még ki is cipeli magával a gyereket hétvégén a meccsre. Kimennek. Mentróval. Tülekednek egy férfiasat a mozgólépcső előtt, zeng a megálló épülete, kiömlött sör bűze, trágár bekiabálások, nem baj. Ő még villamosozott az apjával, szorongatta a papája kezét, mert a bőrfogantyúk túl magasan lifegtek a feje fölött, most is érzi az orrában a **mérkőzésre** tóduló férfiak tömény férfiszagát. *Vad szag*. Sorban álltak a pénztárnál, vettek egy öregasszonytól egy zacskó szotyolát, és megkeresték a szektort.

Szektor, ez a szó erre van kitalálva. B-szektor, körbejárod apáddal a stadiont, kalapos, lódenkabátos férfiak tömegében, szorongatod az apró darabokra vadosott újságpapírból tölcser alakúra

csavarintott szotyis zacskót. Egyedül eszébe nem jutna a meccs, meg az, hogy *zacskó szotyí*, de így, a fiával, az más, olyan apás meg férfias.

Stramm. Durva. Bé-közepes. Még elválnia sem kötelező hozzá. Kicsit, lehet, másképp jár azóta, például a nyakába ülteti a fiát, amíg az megengedi neki, de nem jut eszébe közben a felesége. Nem jut eszébe, hogy közben a felesége miket gondol, vagy kire gondol. Azt hiszem. Elkeni.

Nevet rajta, mert nincs kedve sírni, vagy nem törődik vele, unja, nem érdekli, és tényleg nem fél, elege van abból, hogy féljen. Hogy a felesége **illetlen**.

Vagyis pont abból van elege, hogy félnie kell attól, hogy a felesége **illetlen**. ((911)) megvető hangja. Hallom a hangját, hozzám beszél egy másik emberről, ez nem tetszik nekem. Kár. ((911)) tetszik, ahogy beszél, az nem. Miért beszélsz?

Miért nem fogod be?

És én miért nem fogom be? ((402))n látni, mennyire vigyáz arra, hogy szóba ne kerüljön a férje. Látom rajta, jó, de miért nézem? Gyűlöli? Vagy ennyire szereti? Miért hallgatom, ahogy ((178)) aggódik miatta, vagy mi miatt, inkább maga miatt, vagy azt, hogy ((505)) csöppet sem aggódik? Ahogy ((188)) gátlástalanul gyűlölködik, és ahogy ((732)) sajnálja?

Miközben fölviszem a frissen kimázolt, jéghideg lakásba, kinyitom az ablakokat, hogy meg ne fulladjunk a hígítószagban, és meztelenre vetköztetem? A sajnálkozó ((732)), meg a hígítás. ((911)) pedig részletesen elmeséli, hogy milyen volt a férje arca.

Milyen *pofát* vágott, mikor rájött, jó, de miért hallgatom végig, mi közöm mindehhez, miért nem tömöm be a száját? ’Üvöltött.

Én meg becsuktam az ajtót, rázártam, becsúsztam az ágy alá. Fogtam magam, és befeküdtem alá.’

’Befeküdtem a gyerek ágyába, kiabáljon csak. Üvöltözik a gyerek előtt’, mondja egyszuszra ((911)), és mielőtt egy szót szólnék, védeni kezdi. Végül is tizenkét évig élt vele, tizenkét év, ezt megismétli párszor, ’tizenkét év’, mintha most számolta volna ki az ujján. Tizenkettő. ’Egész vicces a sezlon alatt heverészni, finom meleg. És sötét. Odébb fújtam a port. *Nyomd csak jól oda a fejed a padlóra: nem különös a por ilyen közelről? Mint valami tájkép felhőkkel és ház nagyságú sziklatömbökkel*. Te jó ég, mennyi por, ki fogok takarítani!’ ’Tényleg befeküdtél a’, tényleg befeküdtem, na és?, miért, nem szabad?, mi van abban?’ Nevet. Nem erőlködik, nem színleli, igaziból nevet, közben figyel engem, és azt várja, hogy most, de azonnal.

Azon nyomban, ebben a pillanatban vegyem el, vigyem el onnan, mentsem ki, mint valami ostromlott várból. Lovagként. Védjem meg attól. És látom magam előtt a fickót, férj, mereven áll, szánalmasan előnytelen pózban, mintha, tudja vagy nem, arra játszana, hogy végképp kiábránduljon belőle az, akibe ő ilyen ügyetlenül bele van habarodva. Látom, ismerős.

Tükör. Riasztó, ami látszik. Kilátástalan. ((911))nek pedig az jut eszébe róla, hogy *ez így sportol*.

Így versenyez, mert másképp nem képes, ennyi maradt neki, kifacsarja magát és lemerevedik. Szoborrá vált, sokkal inkább, mint a Comtur, miután Don Giovanni *meggyalázta* a lányát, és saját pályáján sportszerűtlenül még le is győzte őt, de ezt már nem ((911)) gondolja, hanem én, ((911))en csak valami heves sajnálatféleség szalad át, azzal együtt, hogy meg van szeppenve attól, nem kap-e pár lendületes pofont. Látom az arcát, ahogy a férjére pillant, és azt mondja neki, nagyon lassan és nagyon türelmetlenül, **’mit? Nem értem.’** Pedig érti.

Saját magát nem. Akkor már. Érti, de a férjét *jobban*, viszont az nem érdekli. Fölzaklatja a dolog, fél, retteg, és nem érdekli, mert most **végez vele. Nem, nem téved**, löki oda neki fojtott hangon, ’nem tévedsz, ne reméld. Csak azt ne, ne reménykedj’, és ettől kezd az a nyomorult, nem pontos, hogy reménykedni

, mintha ettől kezdenék reménykedni, pedig tudom, hogy kész, hiába. Vége. Végleg elromlott, elrontottam, elbasztam, elbaszta az isten, mégis épp ettől fogva kezdek bele a dologba. Kezdek bele a fájdalomba. Vagy *ennyire* azért mégse nősüljek?